

Elintarvikelain 64 §:n mukaisen kiireellisen toimien vahvistaminen elintarvikelain 55§:n mukaisesta määräyksestä, Christmas Granny, MaagiMetsä, Lapinjärvi

Ympäristöterveysjaosto 21.05.2026
1800/11.05.01.02/2024

Valmistelu ja lisätiedot
vt. kaupungineläinlääkäri-hygieenikko Sonja Kolehmainen
puh. 040 1681032, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Elintarvikehuoneistoon 6.5.2026 tehdyn säännöllisen valvonnan tarkastuksen yhteydessä todettiin vakavia puutteita elintarvikehuoneiston toiminnassa. Elintarvikehuoneiston rekisteröinnin yhteydessä vuonna 2024 toimija on osoittanut elintarvikehuoneiston toimintatiloiksi kohdeosoitteessa olevan asuinrakennuksen. Toimijalla on vuohen, kanin ja siipikarjan lihanmyyntiin rekisteröity elintarvikehuoneisto alkutuotantopaikan yhteydessä asuinrakennuksessa.

Tarkastuksella 6.5.2026 toimijalla ei kuitenkaan ollut osoittaa toiminnalleen tiloja kohdeosoitteessa, eikä hän päästänyt valvontaviranomaista tarkastuksella sisään asuinrakennukseen.

Kohteeseen tehtiin elintarvikelain mukainen uusintatarkastus 13.5.2026, jolloin myös kohteessa olevan asuinrakennuksen sisätilat päästiin tarkastamaan toimijan estelystä huolimatta. Toimija yritti myös estää valvontaviranomaista tarkastamasta talossa olevia pakastimia. Asuinrakennuksen keittiössä olevasta korkeasta pakastimesta sekä toisesta puolikorkeasta pakastimesta löytyi runsaasti merkitsemätöntä, muovipusseihin käärittyä lihaa ja muita eläinperäisiä tuotteita. Merkitsemätöntä lihaa säilytettiin samassa pakastimessa kuin hyväksytyssä teurastamossa tarkastettua ja pakattua myytäväksi tarkoitettua lihaa (osin myös samassa lokerotilassa). Lihoja oli yhteensä yhdeksän pakastelokerollista, ja arviolta 95 prosenttia lihasta oli merkitsemätöntä. Toimija ei pystynyt osoittamaan valvojalle tarkastuksen aikana jäljitettävyyden kannalta luotettavalla tavalla, että elintarvikehuoneistosta ei ollut myyty tai luovutettu kuluttajalle merkitsemätöntä lihaa.

Merkitsemättömän lihan alkuperä ei selvinnyt tarkastuksen aikana. Pakastimessa oli kuitenkin sian lihaa, sian sorkkia ja häntä, kokonainen teurastettu lintu (todennäköisesti kana), kanan ja kalkkunan jalkoja ja näiden lisäksi elimiä. Elintarvikehuoneiston kanssa samassa pihapiirissä on alkutuotannon toimintaa ja toimija kertoi tarkastuksen lopussa teurastaneensa pihassa myös tilan vuohia.

13.5.2026 tarkastuksen yhteydessä tehtiin elintarvikelain 64 §:n mukainen kiireellinen päätös koskien merkitsemättömän lihan säilytystä samassa pakastimessa myyntiin menevän ja asianmukaisesti merkityn lihan kanssa. Lisäksi päätöksessä määrättiin, että myytävän lihan tulee olla asianmukaisesti merkittyä ja hyväksytysti teurastettua.

Elintarvikkeet ja niiden raaka-aineet on pystyttävä jäljittämään jokaisessa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheessa. Elintarvikkeiden jäljitettävyyden voidaan todistaa elintarvikkeiden mukana kulkevien asiakirjojen merkintöjen perusteella. Alkuperältään tuntemattoman elintarvikkeen voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan kuluttajalle vakavaa terveyshaittaa. Merkitsemättömän ja pakkaamattoman elintarvikkeen, jonka elintarvikekelpoisuudesta ei ole tietoa, säilytys yhdessä pakatun ja myyntiin menevän elintarvikkeen kanssa voi yhtälailla aiheuttaa terveysvaaran kuluttajille.

Elintarvikelain 64 §:n mukaan kiireellisissä tapauksissa elintarvikevalvontatehtäviä suorittava kunnan viranhaltija, jolle ei ole siirretty toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön tämän lain 32 §:n 3 momentin mukaisesti, on oikeutettu ryhtymään 55, 56 ja 58 §:ssä tarkoitettuihin hallinnollisiin pakkokeinoin. Viranhaltijan tämän pykälän nojalla tekemä päätös on viipymättä saatettava kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen käsiteltäväksi. Kiireellinen tapaus katsotaan olevan tilanteissa, joissa EY:n yleisen elintarvikeasetuksen (178/2002) mukainen elintarviketurvallisuus (14 artikla) tai kuluttajien etujen suojelu (8 artikla) on vaarassa.

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos elintarvike voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia.

Elintarvikelain 6 §:n mukaan elintarvikealan toimijan on huolehdittava toiminnassaan siitä, että elintarvikkeet ovat kemiallisilta, fysikaalisilta, mikrobiologisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia eivätkä aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Toimijan on huolehdittava myös siitä, että elintarvikkeet tai niistä annettavat tiedot eivät johda kuluttajaa harhaan.

Elintarvikehygieniasetuksen (EY) 852/2004 X luvun kohdan 1 mukaan kääre- ja pakkausmateriaalit eivät saa olla saastumislähteenä. Asetuksen IX luvun kohdan 3 mukaan Elintarvikkeita on suojattava tuotannon, jalostuksen ja jakelun kaikissa vaiheissa saastumiselta, joka saattaisi tehdä ne ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi, terveydelle vaarallisiksi tai saastuneiksi siten, että niitä ei enää kohtuudella voitaisi pitää siinä kunnossa käytettävänä.

Yleisessä elintarvikeasetuksen (EY) 178/2002 14 artiklan mukaan markkinoille ei saattaa elintarvikkeita, jotka eivät ole turvallisia. Elintarviketta ei pidetä turvallisena, jos se on terveydelle vaarallinen.

Yleisessä elintarvikeasetuksen (EY) 178/2002 18 artiklan mukaan kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa tulee huolehtia siitä, että on mahdollista jäljittää elintarvikkeet.

Hallintolain 434/2003 34 §:n mukaan asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos kuuleminen saattaa vaarantaa päätöksen

tarkoituksen toteutumisen tai kuulemisesta aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, yleiselle turvallisuudelle taikka ympäristölle. Mahdollisen terveysvaaran aiheuttavan elintarvikkeen markkinoille saattamisen kieltämistä koskeva päätöksen antaminen viivästyisi kuulemisen vuoksi ja tätä kautta aiheuttaisi huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, joten kuuleminen voidaan jättää tekemättä.

Kuuleminen ja vastine

Toiminnanharjoittajaa kuultiin suullisesti kiireellisten määräysten yhteydessä. Toimija kertoi, että merkittömät lihatuotteet on tarkoitettu talon asukkaana (eri kuin toimija) omaan käyttöön. Toimija kertoi myös antaneensa pakatun lihan talon asukkaalle. Toimija kertoi myös, että suunnittelee lopettavansa lihan myynnin.

Sovelletut oikeusohjeet

Yleinen elintarvikeasetus (EY) N:o 178/2002, 14 ja 18 artikla
Elintarvikehygieniasetus (EY) N:o 853/2004, luku X kohta 1, luku IX kohta 3
Elintarvikelaki 297/2021 muutoksineen 1, 6, 14, 55, 75, 78 §
Hallintolaki 434/2003 34, 43, 44, 45, 48 §

Liitteet

- Porvoon ympäristöterveydenhuollon vt. kaupungineläinlääkärihygieenikon tekemä elintarvikelain 64§:n mukainen kiireellinen määräys, MaagiMetsä, Lapinjärvi 13.5.2026
- Tarkastuskertomus Oiva_MaagiMetsä 6.5.2026, tapahtumatunnus 2050763

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää vahvistaa elintarvikelain 64 §:n mukaisten kiireellisten toimien vahvistaminen elintarvikelain 55§:n mukaisesta määräyksestä MaagiMetsä-toimijalle